

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/147/2022
Identifikačné číslo spisu:	6111206289
Dátum vydania rozhodnutia:	26.11.2024
Meno a priezvisko:	Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6111206289.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miroslava Šeptáka a členov senátu JUDr. Ivana Rumanu a JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. v spore žalobkyne CORELLIA s.r.o., Banská Bystrica, Partizánska cesta 97, IČO: 51 111 381, zastúpenej advokátom Branislavom Jurgom, Piešťany, Žilinská cesta 130, proti žalovanej Slovenskej republike, v mene ktorej koná Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky, Bratislava, Námestie Slobody 6, za účasti intervenienta na strane žalovanej Mesto Banská Bystrica, Banská Bystrica, Československej armády 26, IČO: 00 313 271, zastúpeného advokátom Mgr. Robertom Antalom, Banská Bystrica, Kláry Jarunkovej 2, o náhradu škody v sume 24 298 795,15 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica sp. zn. 10C/59/2011, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 30. septembra 2021 sp. zn. 12Co/48/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a .

Žalovaná a intervenient na strane žalovanej majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) napadnutým rozsudkom podľa § 387 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) potvrdil (výrok I.) rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „súd prvej inštancie“ resp. „prvoinštančný súd“) z 22. októbra 2019, č.k. 10C/59/2011-834, ktorým zamietol žalobu žalobkyne o náhradu škody v celkovej sume 24 298 795,15 Eur s príslušenstvom a vyslovil, že žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovanej (výrok II.) a intervenientovi na jej strane (výrok III.) náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% do troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške (výrok II.).

1.1 Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ustanovení § 5 ods. 1, 2 a § 6 ods. 1, 2, 3 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“). Na vec tiež aplikoval ustanovenia § 14 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „Správny poriadok“), § 13 ods. 1, 3 a 4 a § 15 ods. 1 zákona č. 168/1996 Z.z. o cestnej doprave.

1.2. Prvoinštančný súd konštatoval, že žalobkyňa ako právny nástupca spoločnosti ČSAD Ostrava, a.s. (ďalej len „pôvodná žalobkyňa“) sa v tomto konaní domáha priznania nároku na náhradu škody v zmysle špeciálnej úpravy zákona č. 514/2003 Z.z. ktorý zakotvuje v § 3 ods. 2 objektívnu zodpovednosť štátu, podmienkou jej vzniku je však nielen existencia nezákonného rozhodnutia, ale i vznik škody a príčinná súvislosť medzi vydaním nezákonného rozhodnutia a vznikom škody. Zároveň je nesporné, že úspešne sa domáha priznania nároku na náhradu škody môže len subjekt aktívne vecne legitimovaný, ktorý spĺňa zákonné predpoklady a vznikla mu škoda. V danom prípade sa súd prvej inštancie stotožnil s tvrdením žalovanej a intervenienta na jej strane, že žalobkyňa (resp. pôvodná žalobkyňa) nie je vo veci aktívne vecne legitimovaná, lebo nespĺňa predpoklady podľa § 5 zákona č. 514/2003 Z.z. Žalobkyňa založila svoju žalobu o súdom zrušené (a preto nezákonné) rozhodnutie Mesta Banská Bystrica o odňatí dopravnej licencie dopravcovi Slovenská autobusová doprava Banskobystrická dopravná spoločnosť, akciová spoločnosť (neskôr SAD Banská Bystrica, a.s.), ktorého je pôvodná žalobkyňa akcionárom. Pôvodná žalobkyňa nebola účastníkom tohto správneho konania (o odňatie dopravnej licencie), avšak namietala, že v správnom konaní bola opomenutá a správny orgán mal s ňou konať ako s účastníkom konania. S týmto argumentom sa ale súd prvej inštancie nestotožnil, keďže ustanovenie § 14 ods. 1, 2 Správneho poriadku priznáva účastníctvo v správnom konaní subjektu, ktorého práva alebo chránené záujmy môžu byť rozhodnutím v správnom konaní priamo dotknuté, prípadne tomu, komu osobitný zákon také postavenie priznáva. Slovenský právny poriadok nepriznáva účastníctvo v správnom konaní akcionárovi účastníka konania (v tomto prípade dopravcu) - viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27. júna 2012 sp. zn. 7Sžo/47/2011 publikované v Zbierke rozhodnutí pod č. 94/2013. Vzhľadom k tomu, že v danom správnom konaní išlo o odňatie dopravnej licencie, je nesporné, že rozhodnutím v tomto správnom konaní boli dotknuté práva, resp. právom chránené záujmy samotného dopravcu. V tejto súvislosti prvoinštančný súd dodal, že absencia aktívnej vecnej legítimácie žalobkyne v konaní bola odôvodnená i faktom, že náhradu škody voči štátu si uplatňoval v inom súdnom konaní (sp. zn. 9C/58/2011) i samotný dopravca.

1.3. V bode 35. odôvodnenia rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že žalobkyňa nemôže byť v konaní úspešná ani z dôvodu absencie príčinnej súvislosti medzi rozhodnutím Mesta Banská Bystrica o odňatí dopravnej licencie a tvrdenou škodou. Je nesporné, že dopravca Slovenská autobusová doprava Banskobystrická dopravná spoločnosť, akciová spoločnosť (ďalej len „dopravca“) prestal vykonávať mestskú hromadnú dopravu v Banskej Bystrici dňa 31. decembra 2005, do ktorého momentu mal s Mestom Banská Bystrica uzatvorenú zmluvu o výkone vo verejnom záujme. Už dňa 16. decembra 2005 primátor mesta písomne oznámil dopravcovi ukončenie platnosti vzájomných zmlúv dňom 31. decembra 2005 i fakt, že mesto vybralo za dopravcu SAD Zvolen a.s. Hoci dopravca deklaroval svoj záujem o vykonávanie dopravy v meste i naďalej, s vedením mesta sa nedohodol a podľa výpovede primátora mesta v konaní sp. zn. 9C/58/2011 odmietol jeho zástupca podpísať zmluvu o výkone vo verejnom záujme. Niet sporu o tom, že v noci zo dňa 31. decembra 2005 do 1. januára 2006 zamestnanci dopravcu odpílili zástavky, strhli dopravné poriadky, stiahli oznamy o vykonávaní dopravy z médií a začali vracaať autobusy. Napriek tomu, že dopravca stále disponoval platnou dopravnou licenciou, dňa 1. januára 2006 z vlastného rozhodnutia prestal vykonávať verejnú mestskú hromadnú dopravu v Banskej Bystrici. Preto súd prvej inštancie konštatoval, že dopravcovi odňalo Mesto Banská Bystrica dopravnú licenciu dňa 26. januára 2006 v čase, keď už dopravu nevykonával a nebolo to odňatie dopravnej licencie, v dôsledku ktorého prestal vykonávať mestskú hromadnú dopravu. Rozhodnutie Mesta Banská Bystrica o odňatí dopravnej licencie zo dňa 26. januára 2006 (podľa súdu v správnom konaní nezákonné len z dôvodu nesprávnej citácie zákonného ustanovenia) tak nemožno považovať za protiprávny úkon, ktorý by bol v príčinnej súvislosti so vznikom žalobkyňou tvrdenej škody. Takto posúdil absenciu existencie príčinnej súvislosti i Okresný súd Banská Bystrica v konaní sp. zn. 9C/58/2011. Z uvedených dôvodov (absencia aktívnej vecnej legítimácie žalobkyne a príčinnej súvislosti medzi rozhodnutím o odňatí dopravnej licencie a tvrdenou škodou) prvoinštančný súd žalobu ako nedôvodnú zamietol bez toho, aby sa zaoberal relevantnosťou uplatnenej náhrady škody (bod 36). O trovách konania rozhodol podľa § 255 CSP tak, že žalovanej a intervenientovi na strane žalovanej, ktorí boli v konaní úspešní v plnom rozsahu, priznal plnú náhradu trov konania.

2. Po oboznámení sa s obsahom spisu a s odvolaním napadnutým rozhodnutím súdu prvej inštancie odvolací súd konštatoval vecnú správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie, pričom sa v súlade s ustanovením § 387 ods. 2 CSP v celom rozsahu stotožnil i s odôvodnením jeho rozhodnutia, ktoré považoval za nielen dostatočne podrobné, ale je i jasné, zrozumiteľné, presvedčivé a logickým spôsobom sa vysporiadávajúce so všetkými relevantnými, skutkovými a právnymi otázkami a aspektmi, a teda ktoré spĺňa zákonné kritériá odôvodnenia uvedené v ust. § 220 ods. 2 CSP. Rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil. Podané odvolanie žalobkyne vyhodnotil ako nedôvodné, nakoľko v ňom neboli uvedené žiadne podstatné skutočnosti, okolnosti alebo argumenty, ktoré by neboli predmetom skúmania prvoinštančného súdu.

2.1. Odvolací súd na doplnenie uviedol, že v zhode so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že pôvodná žalobkyňa, ako akcionár dopravcu nebola účastníkom správneho konania, v ktorom sa rozhoduje o udelení resp. o odňatí dopravnej licencie, keďže sa v tomto konaní nekoná priamo o právach akcionára dopravcu, ale o právach dopravcu a práva akcionára dopravcu v takomto konaní nemôžu byť ani priamo dotknuté, tak ako to vyžaduje ustanovenie § 14 ods. 1 Správneho poriadku. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie v daných súvislostiach podporne poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. júna 2012 sp. zn. 7Sžo/47/2011 (R 94/2013). Záver súdu prvej inštancie, že pôvodná žalobkyňa a teda ani jeho právny nástupca (terajšia žalobkyňa) nie sú vecne aktívne legitimovaní domáhať sa náhrady škody preto, že im nesvedčí legitimácia v zmysle citovaného § 5 zák. č. 514/2003 Z. z., bol správny, lebo v prípade nedostatku aktívnej legitimácie žalobcu nemôže súd odškodnenie priznať.

2.2. Odvolací súd ďalej uviedol, že pokiaľ súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobkyne i z dôvodu absencie príčinnej súvislosti medzi rozhodnutím o odňatí dopravnej licencie a tvrdenou škodou, urobil tak nad rámec svojej argumentácie, nakoľko ak žalobkyňa nie je v konaní aktívne legitimovaná, je nadbytočné sa zaoberať škodou ako takou, lebo už samotný nedostatok legitimácie je dôvodom pre zamietnutie žaloby. Odvolací súd preto nepovažoval za potrebné vyjadrovať k argumentom odvolateľky uvádzaným v odvolaní, týkajúcim sa škody. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP, pričom v odvolacom konaní úspešnej žalovanej a tiež intervenientovi na jej strane priznal v zmysle § 255 ods. 1 CSP náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % voči žalobkyni.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolaťka“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovení § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP. V bližších podrobnostiach namietanú vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP konkretizovala tým, že súdy nižších inštancií rozhodovali o nároku žalobkyne na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci svojvoľne, arbitrárne, nerozhodli o uplatnenom nároku, k jeho posúdeniu sa odmietli vyjadriť s tým, že pôvodná žalobkyňa nemá aktívnu vecnú legitimáciu podľa zákona č. 514/2003 Z.z.; odmietli apriori možnosť, že akcionár dopravcu by mohol byť na svojich právach alebo právom chránených záujmoch priamo dotknutý v zmysle ustanovenia § 14 ods. 1 Správneho poriadku nezákonným odňatím dopravnej licencie dopravcovi, ktorého je akcionárom. Pôvodná žalobkyňa ČSAD Ostrava, a.s. bola akcionárom dopravcu, ktorému sa odňatím dopravnej licencie zamedzila dovtedajšia dopravná podnikateľská činnosť, s pôvodnou žalobkyňou nebolo konané ako s účastníkom konania i keď s ňou ako s účastníkom konania malo byť konané. Podľa názoru žalobkyne súd prvej inštancie a aj odvolací súd o jej nároku na náhradu škody rozhodli spôsobom popierajúcim zmysel a účel ustanovenia čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z. Žalobkyňa namietala, že súdy nižších inštancií sa úplne odmietli zaoberať škodou spôsobenou odňatím dopravnej licencie napriek tomu, že škoda, nezákonné rozhodnutie a príčinná súvislosť bola preukázaná. Odvolací súd, napriek podaným odvolacím námietkam tieto nevyhodnotil riadne. Vec posúdil len čo do aktívnej vecnej legitimácie žalobcu, aj to nesprávne. Inými odvolacími dôvodmi sa nezaoberal.

3.1. V rámci dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP žalobkyňa namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od

ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, a to „otázky právneho posúdenia aktívnej vecnej legitímácie na náhradu škody podľa ustanovenia § 5 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z.“. Žalobkyňa považovala za nesprávne právne posúdenie veci súdmi oboch nižších inštancií záver, že pôvodnej žalobkyni a ani žalobkyni nesvedčí aktívna vecná legitímácia v zmysle ustanovenia § 5 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., pretože pôvodná žalobkyňa nebola účastníkom správneho konania a jej práva teda nemôžu byť nezákonným rozhodnutím priamo dotknuté v zmysle ustanovenia § 14 ods. 1 Správneho poriadku. Žalobkyňa mala za to, že odvolací súd zmaril uplatnenie práva žalobkyne na náhradu škody v rozpore s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 333/2009, podľa ktorého je právo na náhradu škody hmotnoprávne zaručené čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a splnenie podmienok zákona upravujúceho podmienky uplatnenia toho hmotného práva je potrebné v konkrétnych súvislostiach vykladať ústavne súladným spôsobom, t. j. tak, aby nebolo zmarené uplatnenie práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci. Ďalej uviedla, že nesprávnosť právneho posúdenia odvolacieho súdu spočíva aj v rozpore so znením ustanovenia § 3 ods. 1 a § 5 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. a ustanovenia § 14 ods. 1 Správneho poriadku. Odvolací súd mal ustanovenie § 14 ods. 1 Správneho poriadku aplikovať širšie tak, že aj práva alebo právom chránené záujmy akcionára môžu byť za konkrétnych okolností prípadu priamo dotknuté vydaným nezákonným rozhodnutím o odňatí podnikateľského oprávnenia dopravcu, ktoré bolo odňaté s vylúčením odkladného účinku podaného odvolania, teda odňaté s okamžitou platnosťou. Takto sa odvolací súd aplikáciou ustanovenia § 14 ods. 1 Správneho poriadku vôbec nezaoberal a nesprávne preto riešil aktívnu vecnú legitímáciu pôvodnej žalobkyne, ktorá bola daná podľa ustanovenia § 5 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z.

3.2. V rámci dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP žalobkyňa uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešená nebola, a to „či nezákonným odňatím dovtedajšieho podnikateľského oprávnenia (dopravnej licencie) udeleného na dobu určitú pred uplynutím tejto doby a zároveň s vylúčením odkladného účinku podaného odvolania, teda s okamžitou platnosťou, môžu byť priamo dotknuté práva alebo právom chránené záujmy nielen postihnutej akciovej spoločnosti ale aj jej akcionárov, v súvislosti s aplikáciou ustanovenia § 5 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. Žalobkyňa považovala za nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, že akcionár dopravcu nemôže byť priamo dotknutý na svojich právach (súdy neposudzovali či na právom chránených záujmoch) alebo právom chránených záujmoch v konkrétnom prípade, keď nezákonné rozhodnutie spôsobí odňatie dopravnej licencie dopravcovi udelenej na dobu určitú s vylúčením odkladného účinku podaného odvolania ihneď, a to sa prejaví v konkrétnych okolnostiach až na majetkových právach akcionára dopravcu (náhly a trvalý pokles hodnoty akcií) a na jeho možnosti uskutočniť dohodnutý obchod s akciami (zmarený úšľý zisk). Namietala, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil tak, ako by nezákonné odňatie dopravnej licencie podľa zákona č. 168/1996 Z.z. nemohlo mať širšie priame následky než na dotknutého dopravcu a tým poprel existenciu majetkových právnych vzťahov vyplývajúcich z vlastníctva (majiteľstva) akcií emitovaných obchodnou spoločnosťou so sídlom na území Slovenskej republiky. Správne právne posúdenie veci malo byť také, že môžu byť priamo dotknuté a už vznik škody, v priamej príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím, priame dotknutie preukazuje. Z uvedených dôvodov žalobkyňa navrhla, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaná v podanom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že sa v celom rozsahu stotožňuje s rozsudkom odvolacieho súdu, považuje ho za zákonný a riadne odôvodnený. Všetky námietky žalobkyne uvedené v dovolaní sú totožné s tými, ktoré uplatnila v konaní a následne uviedla ako odvolacie dôvody proti rozsudku súdu prvej inštancie, a s ktorými sa oba súdy riadne vysporiadali. Žalovaná mala za to, že ani jeden zo žalobkyňou uvedených dovolacích dôvodov nebol prípustný, preto navrhla, aby dovolací súd podľa § 447 písm. f) CSP dovolanie odmietol, prípadne aby vzhľadom na vecnú správnosť rozsudku odvolacieho súdu, dovolanie podľa § 448 zamietol.

4.1. Intervenient na strane žalovanej vo vyjadrení k dovolaniu považoval rozhodnutia súdov nižších inštancií za vecne správne, zákonné a spravodlivé. Na základe uvedeného navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobkyne v súlade s § 447 písm. f) CSP, ako neprípustné odmietol, prípadne aby dovolanie v súlade s § 448 CSP, ako nedôvodné, zamietol.

5. Najvyšší soud Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je síce procesne prípustné, ale nie je dôvodné a preto ho zamietol (§ 448 CSP).

6. Právo na prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútne. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a tejto jeho mimoriadnej povahe zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, prísne regulovanej Civilným sporovým poriadkom. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa, pričom prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolačný dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolačný dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

11. Dovolačný súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolačím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

12. Žalobkyňa vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietala, že sudy nižších inštancií rozhodovali o jej nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci svojvoľne, arbitrárne, pretože sa k jeho posúdeniu odmietli vyjadriť s

odôvodnením, že pôvodná žalobkyňa nemá aktívnu vecnú legitímáciu podľa zákona č. 514/2003 Z.z., pritom škoda, nezákonné rozhodnutie a príčinná súvislosť bola v spore preukázaná. Odvolací súd podané odvolacie námietky riadne nevyhodnotil.

13. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestranom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené zo zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

14. Princípu práva na spravodlivý proces zodpovedá právo účastníka na určitú kvalitu súdneho rozhodnutia a povinnosť súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodniť. Súd sa teda musí zaoberať účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, III. ÚS 47/2019, IV. ÚS 372/2020, 1 Cdo 213/2019, 2 Cdo 190/2019, 3 Cdo 168/2018, 4 Cdo 3/2019, 5 Cdo 57/2019, 6 Cdo 33/2020, 7 Cdo 308/2019, 8 Cdo 152/2018).

15. V predmetnej veci sú v dovolaní napadnutom rozhodnutí (obsah ktorého nemožno posudzovať izolovane od rozsudku súdu prvej inštancie, lebo prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok - vid' rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08) zreteľne vysvetlené jeho podstatné dôvody, uvedené ustanovenia, ktoré súd aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery, ako i vysvetlené právne úvahy, ktorými sa pri rozhodovaní riadil. Prijaté právne závery sú primerane odôvodnené spôsobom zodpovedajúcim § 393 ods. 2 CSP (predtým § 157 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb.). Za procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

15.1. Osobitne s dovolacími námietkami žalobkyne dovolací súd uvádza, že sudy nižších inšancií v odôvodnení svojich rozhodnutí dostatočným spôsobom objasnili ako v spore dospeli k záveru o nutnosti zamietnutia žaloby z dôvodu absencie aktívnej vecnej legitímácii pôvodnej žalobkyne (terajšej žalobkyne), ktorá bola akcionárom prepravcu Slovenská autobusová doprava Banskobystrická dopravná spoločnosť, akciová spoločnosť. Súd prvej inštancie v bode 35 odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa nemôže byť v konaní úspešná ani z dôvodu absencie príčinnej súvislosti medzi rozhodnutím Mesta Banská Bystrica o odňatí dopravnej licencie a ňou tvrdenou škodou, nakoľko dopravca Slovenská autobusová doprava Banskobystrická dopravná spoločnosť, akciová spoločnosť stále disponujúci platnou dopravnou licenciou, dňa 1. januára 2006 z vlastného rozhodnutia prestal vykonávať verejnú mestskú hromadnú dopravu v Banskej Bystrici. Rozhodnutie Mesta Banská Bystrica o odňatí dopravnej licencie zo dňa 26. januára 2006 tak nemožno považovať za protiprávny úkon, ktorý by bol v príčinnej súvislosti so vznikom žalobkyňou tvrdenej škody. Z uvedených dôvodov prvoinštančný súd žalobu ako nedôvodnú zamietol bez toho, aby sa zaoberal relevantnosťou uplatnenej náhrady škody (bod 36). Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil, pričom z dôvodu, že žalobu bolo potrebné primárne zamietnuť z dôvodu nedostatku vecnej aktívnej legitímácie žalobkyne, s ktorým sa v celom rozsahu stotožnil, nepovažoval za potrebné sa vyjadrovať k argumentom odvolateľky uvádzaným v odvolaní, týkajúcim sa škody.

16. Zo zhora uvedeného (pod bodom 15.1.) je teda zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že žalobkyňa sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožnila a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa ich predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľka so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

17. Dovolací súd tiež poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06). Dovolací súd v tomto kontexte ďalej uvádza, že prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nezakladá skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočíva na nesprávnych právnych záveroch, nakoľko nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP (porov. R 24/2017). Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010 a 8ECdo/70/2014). Skutočnosť, že dovolateľka má odlišný právny názor než odvolací súd, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ňou tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP.

18. V posudzovanom prípade dovolací súd uzatvára, že obsah spisu nedáva podklad pre záver, že konanie pred odvolacím súdom bolo postihnuté namietanou vadou zmätočnosti uvedenou v ustanovení § 420 písm. f) CSP, dovolanie žalobkyne preto odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 a) a b) CSP

19. Dovolací súd ďalej pristúpil k skúmaniu existencie dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 a) a b) CSP a § 432 CSP.

20. Dovolateľka v rámci dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia otázky právneho posúdenia aktívnej vecnej legitimácie na náhradu škody podľa ustanovenia § 5 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. Právne posúdenie vecí súdmi nižších inštancií, „že pôvodnej žalobkyni a ani žalobkyni nesvedčí aktívna vecná legitimácia v zmysle ustanovenia § 5 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., pretože pôvodná žalobkyňa nebola účastníkom správneho konania, a preto jej práva nemôžu byť nezákonným rozhodnutím priamo dotknuté v zmysle ustanovenia § 14 ods. 1 Správneho poriadku“ označila žalobkyňa za nesprávne. Týmto vysloveným záverom odvolací súd žalobkyni zmaril uplatnenie práva na náhradu škody, a to v rozpore so závermi obsiahnutými v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 333/2009, podľa ktorého „je právo na náhradu škody hmotnoprávne zaručené čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a splnenie podmienok zákona upravujúceho podmienky uplatnenia toho hmotného práva je potrebné v konkrétnych súvislostiach vykladať ústavne súladným spôsobom, t. j. tak, aby nebolo zmarené uplatnenie práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci“. Ďalej uviedla, že nesprávnosť právneho posúdenia odvolacieho súdu spočíva aj v jeho rozpornosti so znením ustanovenia § 3 ods. 1 a § 5 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. a ustanovenia § 14 ods. 1 Správneho

poriadku. Odvolací súd mal správne ustanovenie § 14 ods. 1 Správneho poriadku aplikovať širšie tak, že aj práva alebo právom chránené záujmy akcionára môžu byť za konkrétnych okolností prípadu priamo dotknuté vydaným nezákonným rozhodnutím o odňatí podnikateľského oprávnenia dopravcu, ktoré bolo odňaté s vylúčením odkladného účinku podaného odvolania, teda odňaté s okamžitou platnosťou. Takto sa odvolací súd aplikáciou ustanovenia § 14 ods. 1 Správneho poriadku vôbec nezaoberal a nesprávne preto posúdil aktívnu vecnú legitimitáciu pôvodnej žalobkyne, ktorá bola daná podľa § 5 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z.

21. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“.

22. V zmysle záverov najvyššieho súdu vyjadrených v rozhodnutí publikovanom ako judikát R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnil, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných ŠEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

23. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP predpokladá, že právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Právna úprava účinná od 1. júla 2016 dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

24. Aby na základe dovolania podaného podľa § 421 ods. 1 písm. a) resp. § 421 ods. 1 písm. b) či § 421 ods. 1 písm. c) CSP mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (porovnaj 2Cdo/203/2016, 3Cdo/216/2017, 4Cdo/64/2018, 6Cdo/113/2017, 7Cdo/95/2017 a 8Cdo/95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP, podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

25. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad

Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Otázkou relevantnou podľa tohto ustanovenia môže byť len právna otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázky síce riešené súdmi v priebehu konania, avšak netvoriace základ ich rozhodnutí, nemajú relevanciu v zmysle tohto ustanovenia. Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní. Právne otázky, dovolateľom v dovolaní nenastolené a nepomenované, nemajú relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia.

26. Ešte pred posúdením samotného „právneho odklonu“ (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP), „vyriešenia právnej otázky“ (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP) alebo „zjednotenia rozdielneho rozhodovania“ (§ 421 ods. 1 písm. c) CSP) treba uviesť, že správnosť súdmi riešených skutkových otázok nemôže byť v dovolacom konaní podrobená meritórnemu prieskumu, lebo dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP); skutková okolnosť (t.j. skutková otázka, resp. riešenie skutkovej otázky) z hľadiska § 421 ods. 1 CSP je irelevantná. Pre úplnosť treba ešte uviesť, že uplatnenie dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP a súčasne podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP ako aj podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP sa vzájomne vylučuje, pretože ak v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu daná právna otázka ešte vyriešená nebola, nemožno hovoriť o ustálenej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu a ani o rozdielnom rozhodovaní dovolacieho súdu.

27. Žalobkyňa odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v otázke nesprávneho právneho posúdenia aktívnej vecnej legitímácie na náhradu škody podľa ustanovenia § 5 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. dôvodila poukazom na rozhodnutie najvyššieho súd sp. zn. 4 Cdo 333/2009, čím odôvodňovala prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

27.1. Podľa právnej vety rozhodnutia najvyššieho súd z 31. mája 2011 sp. zn. 4 Cdo 333/2009 „podmienka uplatnenia nároku na náhradu škody vyplývajúca z § 4 ods. 1 prvej vety zákona č. 58/1969 Zb., t.j. zrušenie právoplatného rozhodnutia, ktorým bola škoda spôsobená, pre nezákonnosť príslušným orgánom, bola procesnou podmienkou uplatnenia tohto práva, hmotnoprávne zaručeného čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky. Splnenie tejto podmienky bolo potrebné v konkrétnych súvislostiach vykladať ústavne súladným spôsobom, t.j. tak, aby nebolo zmarené uplatnenie práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci. Rešpektujúc preto zmysel a účel ochrany zaručenej týmto základným právom v zmysle ústavného imperatívu vyplývajúceho z Čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, teda s použitím teleologického výkladu, nebolo možné lipnúť na formálnom zrušení tvrdeného nezákonného rozhodnutia, ale bolo potrebné splnenie uvedenej podmienky vykladať extenzívne. Ak okolnosti konkrétnej veci nasvedčovali splneniu podmienok zodpovednosti štátu v materiálnom zmysle, nebolo prípustné ustanovenie § 4 ods. 1 prvej vety zákona č. 58/1969 Zb. interpretovať spôsobom, ktorý zodpovednosť štátu de facto vylučoval.

V prejednávanej veci sp. zn. 4 Cdo 333/2009 bolo z hľadiska skutkového zistené, že rozhodnutím stavebného úradu bolo vyhovené návrhu právneho predchodcu žalobcu na vydanie územného rozhodnutia o umiestnení stavby, pričom s námietkou iných účastníkov územného konania (vlastníkov susednej nehnuteľnosti) o zatienení ich nehnuteľnosti sa tento úrad vypořiadal tak, že ju považoval za neopodstatnenú vychádzajúc zo záveru, že zatienenie vyhovuje požiadavkám na preslnenie objektov. Následne ten istý stavebný úrad o žiadosti právneho predchodcu žalobcu o vydanie stavebného povolenia rozhodol tak, že ju zamietol, a to z dôvodu, že rovnakú námietku zatienenia riešil inak ako v územnom konaní považujúc ju za opodstatnenú, poukazujúc pritom na posudok predložený účastníkmi stavebného konania, ktorí túto námietku vzniesli už v územnom konaní, v zmysle ktorého zatienenie nevyhovuje z hľadiska požiadaviek na preslnenie objektov.

27.2. Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ sa dovolateľka domnievala, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej praxe dovolacieho súdu poukazujúc na právne závery rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 4Cdo 333/2009, nie je záver tohto rozhodnutia vo vzťahu k ňou nastolenému právnomu posúdeniu priliehavý, pre odlišnosť nielen skutkových okolností, ale predovšetkým právnych otázok v ňom

riešených.

27.3. Keďže žalobkyňa nepreukázala, že by sa odvolací súd pri riešení právnej otázky, od ktorej záviselo jeho rozhodnutie, odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, práve naopak v plnom rozsahu ju rešpektoval (tým, že posudzoval aktívnu legitímáciu žalobkyne v okolnostiach danej veci a s prihliadnutím na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27. júna 2012 sp. zn. 7Sžso/47/2011 publikované v Zbierke rozhodnutí pod č. 94/2013, v žiadnom prípade nezmaril žalobkyni uplatnenie práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky), je jej dovolanie z dôvodu podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP neprípustné.

28. V rámci dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP žalobkyňa uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, a to „či nezákonným odňatím dovtedajšieho podnikateľského oprávnenia (dopravnej licencie) udeleného na dobu určitú pred uplynutím tejto doby a zároveň s vylúčením odkladného účinku podaného odvolania, teda s okamžitou platnosťou, môžu byť priamo dotknuté práva alebo právom chránené záujmy nielen postihnutej akciovej spoločnosti ale aj jej akcionárov, v súvislosti s aplikáciou ustanovenia § 5 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z.“. Žalobkyňa považovala za nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom to, že akcionár dopravcu nemôže byť priamo dotknutý na svojich právach alebo právom chránených záujmoch v konkrétnom prípade, pretože nezákonné rozhodnutie spôsobilo odňatie dopravnej licencie dopravcovi udelenej na dobu určitú s vylúčením odkladného účinku podaného odvolania ihneď, a to sa prejavilo v konkrétnych okolnostiach až na majetkových právach akcionára dopravcu (náhly a trvalý pokles hodnoty akcií) a na jeho možnosti uskutočniť dohodnutý obchod s akciami (zmarený ušlý zisk). Namietala, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil tak, ako by nezákonné odňatie dopravnej licencie podľa zákona č. 168/1996 Z.z. nemohlo mať širšie priame následky než na dotknutého dopravcu a tým poprel existenciu majetkových právnych vzťahov vyplývajúcich z vlastníctva (majiteľstva) akcií emitovaných obchodnou spoločnosťou so sídlom na území Slovenskej republiky. Dovolateľka zároveň prezentovala ňou tvrdené správne právne posúdenie veci.

29. Odvolací súd v súvislosti s riešením druhej dovolateľkou nastolenej právnej otázky, ktorej zodpovedanie v konečnom dôsledku viedlo k zamietnutiu žaloby z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne uviedol, že v zhode so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že „...pôvodný žalobca, ako akcionár dopravcu nebol účastníkom správneho konania, v ktorom sa rozhoduje o udelení resp. o odňatí dopravnej licencie, nakoľko sa v tomto konaní nekoná priamo o právach akcionára dopravcu, ale o právach dopravcu a práva akcionára dopravcu v takomto konaní nemôžu byť ani priamo dotknuté, tak ako to vyžaduje citované ustanovenie § 14 ods. 1 Správneho poriadku...“. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie podporne poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. júna 2012 sp. zn. 7Sžso/47/2011 (R 94/2013) s právnou vetou „...účastníkom správneho konania o uložení sankcie právnickej osobe nie je jej akcionár, lebo pri skúmaní zákonnosti rozhodnutia o sankcii, uloženej právnickej osobe, sa nekoná o jeho právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach a akcionár nie je ani osobou, ktorá by mohla byť týmto rozhodnutím vo svojich právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach priamo dotknutá [§ 14 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov]...“. Preto záver súdu prvej inštancie, že pôvodná žalobkyňa a teda ani jej právny nástupca (terajšia žalobkyňa) nie sú vecne aktívne legitimovaní domáhať sa náhrady škody preto, lebo im nesvedčí legitímácia v zmysle § 5 zák. č. 514/2003 Z. z., je správny a zároveň je správne aj jeho rozhodnutie o zamietnutí žaloby z tohto primárneho dôvodu, keďže v prípade nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu nemôže súd odškodnenie priznať. Inak povedané v správnom konaní išlo o odňatie dopravnej licencie a potom je zřejmé, že rozhodnutím v tomto konaní boli dotknuté práva, resp. právom chránené záujmy samotného dopravcu. Z uvedených dôvodov bolo nadbytočné sa už vyjadrovať k ďalším argumentom odvolateľky uvádzaným v odvolaní a týkajúcim sa škody. Dovolací súd takto prezentované právne posúdenie otázky aktívnej vecnej legitímácie považuje za správne, zodpovedajúce obsahu spisu a tomu, čo v konaní vyšlo najavo.

30. Neuniklo pozornosti dovolacieho súdu, že vecou samou (otázkou náhrady škody z toho istého

skutkového základu) sa zaoberal Okresný súd Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 9C/58/2011, v ktorom si náhradu škody voči štátu uplatnil i samotný dopravca SAD Banská Bystrica, a.s. Rozsudkom z 15. novembra 2017, č.k. 9C/58/2011-808 Okresný súd Banská Bystrica zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala od žalovanej Slovenskej republiky, za ktorú koná Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky, za účasti intervenienta na strane žalovanej Mesta Banská Bystrica náhrady škody vo výške 2 518 142,52 eura podľa zákona č. 514/2003 Z. z. z titulu nezákonného rozhodnutia Mesta Banská Bystrica č. PR.V-53/2006VKS194/06 zo dňa 26. januára.2006, ktorým tento správny orgán odňal žalobcovi s platnosťou od 31. januára 2006 do 01. marca 2010 dopravnú licenciu na vykonávanie verejnej pravidelnej mestskej hromadnej dopravy na území Mesta Banská Bystrica, keď žalobca sa domáhal ušlého zisku za obdobie od 01. februára 2006 do 01. marca 2010 v sume 667 264,15 eura a skutočnej škody na majetku vo výške 1 850.878,37 eura. Podľa názoru konajúceho súdu žalobkyňa nepreukázala, že hlavnou a podstatnou príčinou, prečo prestala vykonávať MHD v Banskej Bystrici, bolo odňatie dopravnej licencie zo strany Mesta Banská Bystrica, ale tá skutočnosť, že za takých podmienok, aké nastali v meste po 01. januári 2006, dopravu MHD nechcela vykonávať. Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom zo 04. augusta 2020 sp. zn. 15Co/61/2018 rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny potvrdil, dospejúc k názoru, že nebola daná priama príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vzniknutou škodou na strane žalobkyne v dôsledku nezákonného rozhodnutia Mesta Banská Bystrica, ktorým odňal dopravnú licenciu rozhodnutím zo dňa 26. januára 2006 s účinnosťou od 31. januára 2006. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd, ako súd dovolací rozsudkom z 30. marca 2022, sp. zn. 1Cdo 162/2021 tak, že dovolanie žalobkyne zamietol. Ústavný súd Slovenskej republiky uznesením z 25. októbra 2022, sp. zn. IV. ÚS 519/2022 odmietol sťažnosť žalobkyne SAD Banská Bystrica, a.s. smerujúcu proti uvedenému rozsudku ako zjavne neopodstatnenú.

31. Vzhľadom na vyššie uvedené dospel dovolací súd k záveru, že podané dovolanie nie je dôvodné a preto ho zamietol (§ 448 CSP).

32. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s ustanovením § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a zásadou úspechu žalovanej a intervenient na jej strane v dovolacom konaní, ktorým preto patrí nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyni v plnom rozsahu (§ 255 ods. 1 CSP).

33. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.